

Patrijzen

Perspectief vanuit

door Erwin 't Lam

Al een aantal jaren heeft de patrijs mijn interesse. Een mooie akkervogel met de karakteristieke zwarte borstvlak en het mooie beeld van een groepje in de sneeuw. Waar ik in mijn jeugd nog nooit deze vogel had gezien – ook niet in weides met een rijk vogelbestand zoals dat in jaren '80 nog het geval gewas – heb ik deze in Culemborg en omgeving regelmatig kunnen waarnemen. Echter, hoe lang zal een dergelijke waarneming nog kunnen plaatsvinden?

Gebaseerd op eigen waarnemingen en die uit de vogelwerkgroepapp lopen er nog enkele koppels of in deze tijd kleinere kluchten rond op Pavijen, Stokvisweg, voetbalvelden Focus en weilanden plus de boomgaard nabij de Witte Schuur. Recent is ook een melding gemaakt van diverse exemplaren bij de Leidsche Hoeve te Tricht. Wat verder weg in het werkgebied, maar tijdens de Big Day hebben we ook bij de Ganzepanweg een exemplaar (broedend?) mogen spotten. Die uithoek geeft dan wellicht ook nog kleine hoop voor de toekomst.

Gefaseerde verdwijning

Al met al is de populatie niet gezond qua omvang en moeten we rekening houden met gefaseerde verdwijning. Bekende oorzaken zijn insectentekort en inkrimping leefgebied. Je hoeft alleen maar de expansie van Parijsch West te bekijken en je ziet direct wat ik met inkrimping bedoel. Enkele jaren terug zag ik op deze braakliggende terreinen meerdere koppels en kluchten. Veel kamille – wat jonge patrijzen lekker schijnen te vinden – en andere kruiden op zanderige gronden waren jaarrond aanwezig. Met de bebouwing zijn ook de verbindingroutes van Pavijen naar

Witte Schuur/Focus verbroken. Een patrijs kan natuurlijk best een stukje vliegen, maar ik wil wel stellen dat de oversteek wel een stuk uitdagender is geworden.

Wat kun je doen?

Allereerst zo veel mogelijk leefgebied beschermen. Een aantal jaar geleden werd een gedeelte van Pavijen tegenover de ALDI 'vak-kundig' geklepeld en voorzien van een nieuwe laag grond. En dat tijdens het broedseizoen... Ook het beoogde terrein voor nieuwbouw Van den Hurk Tuincentrum werd afgelopen jaar bewust geklepeld en door een beheerder met hond bewaakt om broedsels tegen te houden (niet wetende dat dit tuincentrum er alsnog niet komt.) Destijds heb ik een contact bij de gemeente Culemborg benaderd over het maai beleid en zo is na diverse telefoontjes en e-mails vorig jaar begonnen met maaien en directe afvoer. Daarbij werd ook een stuk vegetatie gespaard voor dekking en voedsel van diverse vogels. De besparing was enkel wat magertjes, maar gelukkig nam de gemeente dit jaar zelf contact op over het maaien rond eind september. Afgesproken is om meer te laten en dan met name de

in Pavijen

landschapsbeheer

randen. Het resultaat is dat de terreinen naast SAM en ALDI, alsmede achter ROZA nu eilandjes vegetatie en nagenoeg de gehele omranding 2-3 meter is gespaard (zie foto's). Het terrein tussen Aldi en Sterkenburg wordt door Aldi zelf beheerd en ook hier lijkt het maaisel verwijderd. De gemeente Culemborg wil ik hiervoor bedanken, maar tegelijkertijd benadrukken zij wel dat de benoemde terreinen uiteindelijk bebouwd gaan worden. Laten we tot die tijd nog genieten van deze mooie akkervogel in die gebieden.

Broedsucces

Dit jaar heb ik ook een beheerder van het boomgaardperceel bij de Witte Schuur gevraagd het maai-beleid aan te passen. Hieraan is ook gehoor gegeven en er werd ook broedsucces vermeld voor patrijzen. Er zijn 14 kuikens waargenomen en na 3 weken waren er 10 vliegvlugge kuikens over. Regelmatig zag ik tijdens de broedperiode aan de voorkant van degaard een enkele patrijs in de hoge vegetatie. Het enige verontrustende feit was dat er slechts 1 koppel is waargenomen, in tegenstelling tot eerdere jaren (min. 2). Daarnaast is deze boomgaard een uitlaatplaats voor een honden-

Op de foto's gemaaid percelen op industrieterrein Pavijen met soms een koppel patrijzen.

opvangcentrum en dan is die hoge vegetatie over de gehele lengte van de boomgaard wel een uitkomst. De honden blijven gelukkig vaak aan de linkerkant rennen, maar ideaal is anders. De aangrenzende weilanden (tegenover Focus) worden ook vaak gefaseerd gemaaid en er is een behoorlijke akkerbloemenrand aangelegd. We hopen op een stabiele groep vogels aan deze kant van Culemborg.

Kort samengevat proberen we het leefgebied te optimaliseren waar het kan, maar het zal van tijdelijke aard zijn. Dit jaar wil ik ook wat meer de Stokvisweg in de gaten houden. Hier ligt ook een lange strook met kruidenvegetatie, die genoeg beschutting en voedsel moet kunnen bieden. Helaas heb ik daar tot op heden geen klucht van patrijzen kunnen waarnemen. Ook niet bij de Pavijen trouwens. Mocht iemand ze zien, graag invoeren in waarneming.nl MET hokvervaging. 🐣